

Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering

Att.: Anne Hedegaard (aih@ams.dk) og Flemming Frandsen (flf@penst.dk)

Bredgade 25, opg. F, 4.sal
1260 København K

Tlf. 3392 4704

www.udsatte.dk

E-mail: post@udsatte.dk

J.nr. nam

24. september 2012

Vedr. høring af lovændringer som konsekvens af aftalen om en reform af førtidspension og fleksjob indgået den 30. juni 2012.

Rådet for Socialt Udsatte takker for høringen og har i den forbindelse nedenstående at bemærke.

Overordnet set rummer forslaget mange gode elementer, som ved en god praktisk forankring kan medvirke til en afgørende forskel for socialt udsatte. Specielt initiativerne med rehabilitering gennem ressourceforløb, tværgående rehabiliterings teams og gennemgående, koordinerende sagsbehandler, mentor og aktiv inddragelse af borgeren i behandlingen af dennes sag ligger i god tråd med de anbefalinger, som Rådet er talsmand for.

Ydelsesniveau

Rådet er stærkt betænkelig ved, at mange mennesker, der skal gennemgå et eller flere ressourceforløb på op til fem år pr. forløb, vil blive fastholdt på en langvarig lav ydelse som fx kontanthjælp. Derfor har Rådet også ved tidligere lejligheder foreslået, at der fastsættes en ressourceforløbsydelse på dagpengeniveau. På den måde sikres borgeren et rimeligt forsørgelsesgrundlag, mens denne er i gang med et målrettet forløb.

For personer under 40 år, der kan deltage i flere på hinanden følgende ressourceforløb, indtil vedkommende fylder 40 år kan det betyde 22 år på en lav ydelse svarende til kontanthjælp. Kontanthjælpen har altid været tænkt som en midlertidig ydelse, hvilket niveauet er afstemt efter. Der bør sættes grænser for, hvor mange ressourceforløb en person under 40 år skal deltage i før pensionstilkendelse er mulig, ligesom personen også bør have ret til refleksionspauser mellem sine ressourceforløb.

At ressourceforløbsydelsen bliver gjort uafhængig af formue og ægtefællens indkomst er en væsentlig forbedring, som Rådet hilser velkommen.

Uddannelse, arbejde – og forbedret livskvalitet

Forslaget om en reform af førtidspension og fleksjob er udelukkende fokuseret på en målsætning om at bringe personen i uddannelse eller arbejde. Det er ærgerligt, at målsætningen om, at personen får en bedre livskvalitet ikke også får en fremtrædende plads. For nogle udsatte mennesker, kan en alt for ambitiøs målsætning om ordinær uddannelse eller arbejde, virke alt for uoverskuelig og risikoen for, at de

dermed blokerer for indsatsen er stor. Det bør derfor tilføjes, at målsætningen for nogle mennesker i første omgang er en forbedret livskvalitet, med fx mere struktur på hverdagen, styr på misbruget el. lign. Når dette mål er nået, er det i nogle tilfælde ikke urealistisk, at arbejde eller uddannelse kommer indenfor rækkevidde.

Når forslaget retorik udelukkende centrerer sig om, at borgere skal i uddannelse og arbejde for derved at blive en del af fællesskabet, kommer det underforstået til at betyde, at de mennesker, der af den ene eller anden grund ikke er i arbejde eller uddannelse, ikke er en del af fællesskabet.

Ressourceforløb

Rådet finder lovforslagets skelnen mellem personer under og over 40 år principiel forkert og foreslår, at dette skel fjernes. Niveauet for indsatsen bør ikke indeholde mulighed for en aldersdiskrimination. For personer under 40 år, kan grunden til en førtidspension være fuldt ud legitim, også uden flere på hinanden følgende ressourceforløb. Omvendt kan personer over 40 år have behov for mere end et enkelt ressourceforløb. Alderen bør aldrig kunne få en betydning for indsatsen, hvorfor aldersskellet bør ophæves.

Visitationskriterierne til ressourceforløb er i bemærkningerne til lovforslaget beskrevet som de personer, for hvem førtidspensionen ser ud til at være eneste fremtidsperspektiv, hvis ikke andet gøres. Det rummer en stor risiko for, at en samlet systematisk rehabilitering først sættes ind, når det nærmest er for sent. Det vil Rådet advare imod.

Sanktioner

Rådet tager afstand fra, at der kan gives økonomiske sanktioner i form af træk i ydelsen efter regler, der er stort set parallelle til reglerne for kontanthjælp. Pisk virker ikke på denne målgruppe og er i modstrid med rehabiliteringsstankegangen og udgangspunktet om, at aktiviteterne i rehabiliteringsplanen er aftalt med og ønsket af borgeren. Bestemmelserne i §§ 69a - 69i i forslag til ændring i lov om aktiv socialpolitik bør derfor udgå.

Bestemmelsen i §69a stk. 2. om, at kommunen skal have udtømt alle rimelige muligheder for at komme i personlig kontakt med personen før en sanktion, er en lille opblødning i forhold til det nuværende sanktionsregime på kontanthjælpsområdet. Rådet foreslog i årsrapport 2011 en sådan bestemmelse i forhold til sanktioner, der medfører ophør af kontanthjælpen. Undersøgelserne af kommunernes brug af sanktioner viser, at kommunerne bruger sanktionspædagogikken meget forskelligt, jf. bl.a. undersøgelsen "Når kassen smækkes i", AKF, nov. 2011. Rådet vil anbefale, at det indskræpes, at der skal være personlig kontakt, så kommunerne ikke kan vælge en anden tolkning. En telefonisk kontakt er ikke tilstrækkeligt til at vurdere om en person er rask og i stand til at tage vare på sig selv. Det er den skriftlige partshøring heller ikke. Bemærkningerne til § 69 a, stk. 2. bør derfor revideres.

Det er vigtigt for Rådet, at borgeren ikke kan tvinges til at modtage en bestemt behandling, der er uønsket af borgeren, som led i rehabiliteringsplanen. Det bør klart fremgå, at borgeren fx ikke risikerer at miste sit forsørgelsesgrundlag, hvis

pågældende ikke ønsker at modtage behandling med fx psykofarmaka, elektrochok, operationer el. lign.

Fleksjob

Med udspillet om at det første fleksjob højst kan bevilges i en periode af fem år, og at fleksjob til personer under 40 år i det hele taget kun kan bevilges i fem år ad gangen, er sagsbehandlingen underlagt et ulogisk aldersskel. Den midlertidige tildeling af fleksjob og den væsentlige skærpelse af opfølgningen rummer åbenlyst et stort kontrolbehov, affødt af ønsket om det store besparelspotentiale, som aftalepartierne har udset sig. 5-års ansættelser i fleksjob vil skabe unødigt stor usikkerhed for en målgruppe, hvoraf mange er psykisk sårbare. 5-årsreglen udtrykker en overdreven mistænkeliggørelse af borgerens motiver, når det tages i betragtning, at den nye fleksjobordning rummer store økonomiske incitamenter til at opnå ansættelse på almindelige vilkår..

Rådet foreslår derfor, at 5-års reglen for alle borgere i fleksjob uanset alder helt fjernes.

Måltal

Rådet for Socialt Udsatte er stærkt kritisk over for, at den primære drivkraft bag reformen er ønsket om økonomiske besparelser. I den forbindelse finder Rådet det særligt betænkeligt, at der fremover skal sættes måltal for udviklingen på førtidspensions- og fleksjobområdet med udgangspunkt i økonomiberegningen bag aftalen. Risikoen for, at førtidspension og ressourceforløb tildeles med udgangspunkt i måltallene og ikke den socialfaglige vurdering, er simpelthen for stor. Det bør i lovforslaget præciseres, at der ikke bliver indført en kvoteordning af bagdøren for antallet af førtidspensionstilkendelser eller ressourceforløb i den enkelte kommune.

En stram styring med måltal indebærer også en stor risiko for, at der sættes ind med ressourceforløb alt for sent med forringelse af muligheden for vellykket rehabilitering til følge.

Rådet håber, at det med oprettelsen af rehabiliteringsteams, vil blive muligt at gøre op med specialiseringens silotænkning, således at de mennesker, der har behov for en rehabiliterende tilgang, kan få den helhedsorienterede og individuelt målrettede indsats, som de har behov for.

Rådet modtager gerne de bekendtgørelser og lign. i høring som diverse ministre med en vedtagelse af lovforslaget, bemyndiges til at udstede.

Med venlig hilsen

Jann Sjursen
Formand